Wat zegt ge van deze brief, Neef Willem.

Denkt ge ook niet, dat zij nog eens verdient, weer gedrukt te worden. Welk een trouw vaderhart spreekt er uit, maar hoe vol levenslessen voor jonge mensen bevat zij.

Leer die brief, lees hem dikwels en ge zult ook uit vinden, dat hij u in vele dingen helpen kan en u beter maakt.

Na de heerlike dagen en regen van het laatste der vorige maand, is het nu weer warm en droog op Uitkijk. Toch hebben wij alle reden, om te zeggen: Loof den Heer mijne ziele, en vergeet geen van Zijne weldaden. Zie toch hoe fraai en groen het gras is; hoor toch hoe de vogels zingen; merk op hoe het vee groeit en vet wordt.

Ware het nu ook maar vrede! Wanneer zal die komen? Ja, wanneer?

God regeert!

Met vele groeten ook aan vrouw en kinderen,

Uw Oom

SAREL.

VERSLAG VAN DE ALG. KASSIER OVER AUGUSTUS 1915.

Ontvangsten.

Saldo...		£360 5 8
Alg. Fonds:		
Almanakken: Ds. Brandt...		5 2 3
Weduwfonds:		
Bijdragen Gem. Vereeniging	5 0 0	
Interest:		
F. G. P. Peters ...	7 10 0	
C. A. v. d. Plas...	6 0 0	
		18 10 0
		£383 17 11

Uitgaven.

Alg. Fonds:		
Reiskosten...	8 2 4	
Kostersdiensten ...	1 6 6	
Auditie 1912—1914 ...	31 10 0	
		£40 18 10
M. Couzijn, onkosten re Verkoop van Sekuriteit ...		2 2 0
Saldo...		340 17 1
		£383 17 11

L. E. BRANDT,
Voorz. Fin. Kommissie.

H. J. TH. W. ROORDA,
Alg. Kassier.

VERSLAG VAN DE ALG. KASSIER OVER SEPTEMBER 1915.

Ontvangsten.

Saldo ...		£340 17 1
Alg. Fonds:		
Bijdragen Gem. Middelburg		11 6
Almanak:		
J. J. Botha...	1 10 0	
Gem. Zoutpansberg...	4 5 6	
		5 15 6
Wetten:		
Gem. Lichtenburg ...	2 0	
Gem. Zoutpansberg ...	2 3 0	
		2 5 0
Notulen Gem. Zoutpansberg		14 0
Weduwfonds Bijdragen:		
Gem. Potgietersrust ...	1 18 10	
Gem. Middelburg...	1 6 6	
Gem. L. Trichardt ...	1 0 6	
Gem. Zoutpansberg ...	3 12 4	
		7 18 2
Interest:		
S. Hugo...		4 7 6
		£362 8 9

Uitgaven.

Per Algemeen Fonds, Bankkosten ...	2 9
,, Saldo ...	£362 6 0
	£362 8 9

L. E. BRANDT,
Voorz. Fin. Kommissie.

H. J. TH. W. ROORDA,
Alg. Kassier.

DE HERVORMER

MAANDBLAD

gewijd aan de belangen van de NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK in Zuid-Afrika.
Onder Redactie van Ds. J. van Belkum, Ds. L. E. Brandt en Ds. J. J. Frinsloo.

Uitgegeven door A. H. KOOMANS & H. DE GRAAF, Potchefstroom.
Officiëel gedeelte onder Redactie van den Scriba der Algemeene Kerkvergadering.

Alle stukken voor het officieele gedeelte moeten vóór den 1en van elken maand gezonden worden aan Ds. J. VAN BELKUM, Jacobsstraat, Heidelberg, Transvaal.

Inteekening- en Administratiegelden te zenden aan den Heer A. H. KOOMANS, Bus 123, Potchefstroom.

7de JAARGANG :-: No. 79. :-: 15 December, 1915.

OFFICIEEL GEDEELTE.

VEREENIGING.—Op 3 November was er een vergadering van de Kerkeraad met de Bouwkommissie te Vereeniging, waar besloten werd, dat bij gelegenheid van het volgende Nachtmaal op 18 en 19 December a.s. D.V. de nieuwe kerk zal worden ingewijd. Het gebouw moet gereed zijn op de 15de en dan kunnen wij terstond ons eerstvolgende Nachtmaal in onze eigen kerk vieren. Er zullen dan evenwel nog geen banken in zijn, zodat de gemeenteleden verzocht worden, zoveel mogelik stoelen mee te brengen.

Alle predikanten en kerkeraadsleden onzer kerk worden bij deze uitgenodigd over te komen voor de gelegenheid. Ds. C. W. du Toit, van Potchefstroom, was gevraagd de inwijdingsrede te houden, doch antwoordde helaas, dat hij verhinderd is te komen.

Op deze vergadering werd ook besloten, aan Ds. Brandt te vragen nog konsulent te blijven van de gemeente tot het volgende Nachtmaal.

WATERBERG.—De laatste Zondag van Oktober was voor deze gemeente een blijde dag, want er waren twee predikanten overgekomen voor de Nachtmaalsviering en de opkomst van gemeenteleden was ook biezonder groot. De beroepen predikant, Ds. P. van Drimmelen van Zoutpansberg was reeds vroegtijdig in Nijlstroom in verband met de aanneming. De gemeente was zeer verblijd met het vooruitzicht van weer een eigen Herder en Leeraar te hebben, al is het dan in kombinatie met Zoutpansberg zoals vroeger, toen Ds. Brandt de beide gemeenten bediende. Het was een teleurstelling voor velen, dat Ds. van Drimmelen niet bij deze gelegenheid kon worden bevestigd, maar het beroep werd door de Kerkeraad formeel op hem uitgebracht en bij het volgende Nachtmaal, op de tweede Zondag in Januarie, hoopt Ds. Brandt weer over te komen om hem te bevestigen.

Ouderling Geyser deed op de gemeentevergadering verslag van de overeenkomst met Zoutpansberg en de gemeente besloot £150 in plaats van £140 per jaar bij te dragen voor het salaris van de leeraar. Bij al de diensten was de kerk vol.

Ds. Brandt hield de Voorbereidingsdienst en bevestigde de nieuwe leden, ook leidde hij de Avondmaalsdienst, terwijl Ds. Van Drimmelen des Zondags namiddags een groot getal kinderen doopte en een leerzame Hervormingspreek hield, en de Zondagavonddienst ten besluite leidde.

Maandagmorgen waren de meeste kerkgangers al vroeg op het pad naar huis, dankbaar voor de genoten zegeningen.

Er was ook juist Nachtmaal in de Verenigde Kerk.

KERKINWIJDING TE MEMEL, O.V.S.

De Postkar van Ingogo naar Memel rijdt door een van de mooiste streken van Zuid Afrika, zelfs wanneer de wegen onbegaanbaar zijn en het aanhoudend regent, zoals in de week van 26, 27 en 28 November. Als men bij het Hotel van Botha's pas de half vermoeide muilen verwisseld heeft voor 'n span vurige paarden, hebben deze zelfs moeite de steile pas uit te komen. Eenmaal door de pas, heeft men Natal achter de rug en strekken de bergen en vlakten van de Vrijstaat zich voor u uit. Langs de plaats van Generaal de Wet rijdende, komt men na ongeveer een uur om de hoek van een berg, plotseling voor het nette dorpje van Memel met zijn verspreide huizen en Kerken. Memel heeft al twee kerken en de laatste, die van de Hervormde Gemeente, werd op 26 November ingewijd. Een mooi gebouw, goed en gerieflik ingericht werd deze kerk bijna geheel door

de bemoeiingen van Diaken P. L. Moolman begonnen en voleindigd.

Ds. Prinsloo, de konsulent,, was helaas door ziekte verhinderd te komen en had daarom in zijn plaats Ds. Brandt van Johannesburg gezonden, die al de diensten waarnam.

Er was reeds een groot getal mensen opgekomen op Vrijdagmorgen voor de eigenlike inwijdingsdienst en bij al de volgende diensten was er een goed gehoor.

Zaterdagmorgen werden zes nieuwe leden aangenomen, die evenals de nieuw gekozen Ouderling Br. J. J. Uys, Zaterdagmiddag bevestigd werden. De Voorbereidingsdienst had Zaterdagavond plaats en op Zonadg de gewone drie beurten, waarbij 's middags twee kinderen gedoopt werden. De Gemeente is nog maar klein, maar de leden hebben zich voorgenomen met de hulp des Heeren getrouw voort te arbeiden en verwachten, dat spoedig het getal aanmerkelik zal aangroeien. Gedurende deze kerkviering sloten zich vier lidmaten met zes kinderen aan.

Het kerkgebouw heeft met banken, preekstoel en orgel ongeveer £650 gekost, waarvan £300 als een renteloze lening door Br. Moolman is voorgeschoten, en de rest reeds betaald is.

Moge de Heere deze kleine gemeente zegenen en opbouwen en tot een zegen stellen en mogen er vele vruchten rijpen van deze kerkinwijding en Nachtmaalsviering.

Rooikraal, 20 Julie 1915.

Den Heer T. Bierman.

Lieve Broeder en Zuster!

Ik sta op die punt om te vertrek naar die Hospitaal.

Zie om naar mijn kinders!

Toon hun toch ouderlike hulp en zorg voor hen waar ze hulp nodig hebben. De Heer zal het u vergoeden. Bidt voor hen en draag ze aan God op.

Bidt voor mijn dierbare echtgenoot, opdat God hem mag kracht geven. Bidt voor mijn dierbare ouders. Bidt voor mij zelf. Mijn lijden is bitter en ondraaglik, maar Gods hand is machtig en genadig. Ik gevoel mij bedroefd ter dood, maar ik vertrouw op God.

Zo groet ik u allen in de geest van liefde en onder de beschermende hand van God.

Uw liefhebbende zuster,

BREGGIE.

Br. Bierman antwoordde hierop Gezang 27 : 2, aan zijn schoonzuster, mevr. B. Marais geb. Bekker, die na vier operaties en een zeer smartelik lijden, de 21ste September 1915 in het hospitaal te Germiston overleed.

Agenten voor „De Hervormer". zijn :

Heidelberg : Ds. Jac. van Belkum, Jacobstraat, Heidelberg.

Johannesburg : Ds. L. E. Brandt, 123 Jutastraat, Johannesburg.

Krugersdorp : De heer D. Möller, Burgershoop

Zoutpansberg : Ds. P. van Drimmelen, Pietersburg.

Wolmaransstad : De heer A. van Aarde van Aardsdam, Bloemhof.

Bethal : Ds. J. J. Prinsloo, Bus 81, Bethal.

Lichtenburg : De heer C. J. Engelbrecht, Bosbult, P.K. Rostrataville.

Zwartruggens : De heer G. J. van Jaarsveld, Witbank, P.K. Kosters.

Zeerust : de heer A. J. Joubert, Driefontein, P.K. Wonderfontein.

Standerton : De heer W. J. Engelbracht, Witbank, P.K. B.B.spruit, Standerton.

OM TE ONTHOUDEN.

Ds. J. J. Kuhn zal, D.V. op 15 Januarie 1916 bevestigd worden in zijn nieuwe gemeente, Zwartruggens. Bevestiger Ds. A. Murray, van Rustenburg.

De nieuwe kerk te Vereeniging zal D.V. ingewijd worden 18 December 1915, v.m. 10.30. Inwijdingsrede door Ds. L. E. Brandt. Voorbereiding n.m. 3 uur door Ds. J. van Belkum. Avondmaal, Zondag 19 December door Ds. Brandt.

De nieuwe kerk op Heidelberg zal worden ingewijd op Zaterdag 4 Februarie. Er zal dan ook Nachtmaal zijn.

Leeraars van de Hervormde Kerk en zuster Kerken zijn uitgenodigd, ook Kerkeraadsleden en andere Broeders en Zusters.

PREEKBEURTEN VAN DS. J. J. PRINSLOO.

15 en 16 Jan. 1916. Avondmaalsviering te Ermelo.
22 en 23 Jan. te Standerton.
29 en 30 Jan. te Trichards.

PREEKBEURTEN TE KRUGERSDORP.

25 December Kerstfeest viering v.m. 10.30 en Voorbereiding 3 uur n.m.
Kerkeraadsvergadering 4.30.
Zondag 26 December. Nachtmaal om 10 uur.
Dankzegging n.m. 3 uur.

HEIDELBERG.

Zondag 19 December : Op 't dorp v.m. 10 uur. 's Avonds 7.30.
Zaterdag 25 December : Kerstfeest : 's Morgens 10 uur. Voorbereiding 's avonds 7 uur.
Zondag 26 December : Nachtmaal om 9.30.

Dankzegging en Doop n.m. 8 uur.
Avonddienst 7:30.
Vrijdag 24 December gemeente vergadering 7 uur.
Vrijdag 24 December Kerkeraadsvergadering n.m. 4 uur.

STANDERTON.

Nachtmaals-viering op 22 en 23 Januarie 1916.

ERASMUS.

Nachtmaals-viering op 8 en 9 Januarie 1916. De Kommissie der Algemene Kerkvergadering hoopt dan ook daar tegenwoordig te zijn.

DE LA REY.

DE LA REY.—Wij hebben op 30 en 31 Oktober een aangename kerkviering gehad op Hervormingsdag. Onze geliefde leeraar, Ds. P. W. Ennis, was voor ons overgekomen van Klerksdorp.

Bij de voorbereiding preekte Z.Eerw. over Psalm 119 : 116. Zondagmorgen over Johan. 11 : 13. Zondag namiddag over Mark. 16 : 4 en werden wij vermaand niet bezorgd te zijn, daar Jezus ons alles moet wezen.

Bosbult, 15 November 1915.

Na veel moeite hadden wij eindelik het voorrecht om hier op Delarey ons Nachtmaal te vieren op de 30ste en 31ste Oktober 1915, door Ds. P. W. Ennis bediend. Aangezien het zeer droog was geweest en juist met de kerkviering het veel regende, zo was onze opkomst heel zwak. Toch hadden wij elf kinderen voor aanneming.

Zaterdagavond hadden wij gemeentevergadering, waar Ds. J. J. Kuhn en ouderling C. L. Dreyer, van Lichtenburg, tegenwoordig waren. Na alle zaken besproken waren, werden de volgende broeders gekozen voor de Kerkeraad. Tot ouderling is herkozen de Br. C. L. Engelbrecht, en verder gekozen BBr. G. J. v. d. Merwe en J. v. Vuuren, als diakenen zijn gekozen BBr. C. J. Smit, G. J. Deysel, W. du Toit en B. R. v. Vuuren.

De gemeente is hoogst tevreden met de boeiende preken van Ds. Ennis en hoopt dat deze kerkviering ook tot een zegen zal zijn.

C. L.

Witrand, 27 Nov. 1915.

Eerw. Redakteur,

Onderstaande zend ik U.Ed. ter publikatie, wij vragen u plaatsruimte.

De Kerkeraad, met onze Konsulent, Ds. Kuhn, van Zwartruggens vergaderde de 26ste dezer in de Kerk en daar werd besloten het eerste Nachtmaal te houden, zo de Heere wil, de 3de Zondag in Januarie 1916, de 16de Januarie, bij welke gelegenheid onze leeraar, die wij beroepen hebben, ook bevestigd zal worden. Wij hopen, zo de Heere wil, Ds. A. Murray, van Rustenburg, als bevestiger te hebben en daartoe nodigen wij Zijn Eerw. vriendelik uit. Ook Ds. Van Belkum nodigen wij uit als Scriba van de Algemene Vergadering.

Uw Dienaar en Vriend,

A. A.v. J.

KERKVIERING ERASMUS.

Zaterdag en Zondag, 6 en 7 November, hadden wij onze Oktober Nachtmaalviering te Erasmus. Waarom wij niet in Oktober, zoals altijd, Nachtmaal hadden, is mij niet duidelik. De opkomst was dan ook klein. Dit is geloof ik niet geheel toe te schrijven aan de politieke verdeeldheid onder de gemeente, maar groteliks ook omdat het Nachtmaal in de ploeg- en oogsttijd besteld was.

Ds. M. J. Goddefroy, onze konsulent, nam al de diensten waar. Z.Eerw. is al zeer zwak door aanhoudende ziekte. Als Zijn Eerw. echter op de preekstoel is merkt men er niet veel van. Toch zouden wij, als wij de gezondheid van Ds. Goddefroy in aanmerking nemen, gaarne hulp hebben voor hem bij Nachtmaalsvieringen.

Zaterdagmiddag werden 12 nieuwe lidmaten aangenomen en Zondag 24 kinderen gedoopt.

Met verlangen zien wij uit, dat onze leeraar, Ds. Fourie, weer uit de tronk zal losgelaten worden.

AANSTAANDE KERKINWIJDING TE HEILBRON.

De Hervormde Gemeente van Heilbron ziet met verlangen uit naar de 4de en 5de Februarie 1916, wanneer haar kerkgebouw, zo de Heere wil, zal worden ingewijd.

Broeders Predikanten, Kerkeraden en gemeenteleden van andere Hervormde Gemeenten, en ook van onze zusterkerken worden hartelik uitgenodigd die plechtigheid bij te wonen. De broeders predikanten en broeders kerkeraadsleden, die ons met hun tegenwoordigheid willen vereren, worden vriendelik verzocht om voor 15 Januarie 1916 aan ondergetekende kennis te geven van hun overkomst.

Er zal bij die gelegenheid ook plaats hebben de verkoping van vee (schapen, beesten, enz.) door de gemeente bijeengebracht, ten einde haar schuld te dekken.

Wij hopen, dat de gemeente deze keer trouw zal opkomen, en blijk zal geven van hare belangstelling in verband met het werk in het Koninkrijk Gods.

S. J. STRIJDOM.

Bus 95, Krugersdorp.

De Redakteur heeft eerst plan gehad om nu reeds toelichtingen en opmerkingen te schrijven voor de Zondagschool lessen, door hem uitgegeven. Maar zal dit enigszins het doel bereiken, dan kunnen dat niet maar een paar regels zijn, maar is minstens 2 kolommen van de Courant of een hele bladzijde daarvoor nodig. Die ruimte kunnen we *nu* nog niet missen, we kunnen op dit ogenblik geen meer ruimte maken, omdat ten gevolge van de de oorlog het papier zo duur is en schaars, en ook vele intekenaren nog achter zijn met betalen. Wij hopen, dat de intekenaren nu gaan betalen, te meer, omdat nu niet kan worden gezegd, dat de tijd zo slecht is. Ook hopen we op meer intekenaren, omdat van 1 Januarie af, de Redakteur niet meer alleen de godsdienstige stukjes gaat schrijven, maar andere Broeders preken daarvoor gaan afstaan. Zodra mogelik, zullen we ook die Zondagschool lessen gaan bespreken.

v. B.

NIET OFFICIEEL GEDEELTE.

DE PROFEET VAN GOD VERWEKT.

Een profeet zal ik hun verwekken uit het midden uwer broederen als u.
Deuteronomium 18 : 18.

De oude kerk van Christus op aarde had haar eigen kerkelike Almanak, die niet, als het burgerlik jaar, begon met 1 Januarie, maar met de vierde Zondag voor het Kerstfeest. Zij verdeelden het jaar in twee grote helften : de feestelike en de feestloze helft : de eerste liep van de 4de Zondag vóór Kerstmis tot de eerste na Pinksteren, de andere helft vulde dan de rest van het jaar; die eerste was dan weer verdeeld in de Kerst-kring, in de Paas-kring en in de Pinksterkring.

Zo zijn we dan nu weer met 28 November het nieuwe kerkelike jaar begonnen, en de vier Zondagen voor Kerstmis noemen wij de Advent-Zondagen, of de Zondagen waarop de komst van Christus in het vlees wordt aangekondigd. De Roomse kerk, de Engelse Staatskerk en de Lutherse kerk, houden zich nog aan die indeling des jaars voor het kerkelik leven. Wij niet. Of ons kerkelik leven daardoor inniger en dieper is geworden betwijfelen wij zeer. Dit gemis aan kerkelike feestdagen draagt er zeker toe bij, dat in de Gereformeerde Kerken het kerkelik-gemeentelik leven niet bloeit.

Er zijn in de Hervormde Kerk in Holland, die zich nog houden aan deze indeling van het kerkelik jaar. Ook de schrijver van dit stukje houdt er zich aan, hij zou wensen, dat ook in de Hervormde Kerk van Zuid Afrika dit gebruik werd ingevoerd en voorgeschreven, even goed als de Wet wordt bepaald, dat er over de lijdensstoffen zal gepredikt worden, zeven weken vóór het Paaschfeest. De prediking over de profeten van de komst van de Zaligmaker geeft gelegenheid te handelen over het werk van Christus als profeet, Hoogepriester en Koning en dus ook over de ambten, die Christus als Zaligmaker bekleed.

Volgens de belofte aan Mozes gedaan ,als hij op 't punt staat zijn aardse werk te eindigen, zal de Heere God zelf in zijne plaats een profeet weergeven aan Israël.

Men merke wel op : er is geen sprake van profeten, die komen zullen, maar van één profeet, aan Mozes gelijk. Al de profeten des ouden verbonds, hoe ijverig ook als Elia, hoe wonderdoenend als Elisa, hoe vertroostend als Jesaja, hoe straffend als Jeremia, zo diep in de toekomst ziende als Daniël, zijn niet bij Mozes te vergelijken. Zij zijn minder dan hij, zowel in roeping als in werk. Daarom kon deze belofte op niemand anders worden toegepast, dan op Jezus Christus, de grote profeet, van wie bij de verheerliking op de berg wordt gezegd : ,,Hoort Hem''.

Wanneer wij spreken van het profeet zijn van Christus, dan bedoelen we daarmede zijn leeraarsambt, zoals in de Katechismus ons wordt geleerd (antw. 31), dat Hij van God de Vader verordineerd is en met de Heilige Geest gezalfd tot onze hoogste profeet en leeraar, ie ons de verborgen raad en de wille Gods van onze verlossing volkomen geopenbaard heeft. Daarmede wordt niet gezegd, dat Christus ook niet van sommige dingen voorspeld heeft, hoe die zouden gebeuren in de toekomst, maar er wordt bedoeld, dat het profeties werk van de Zaligmaker is geweest, niet toekomst voorspellen, maar het leren van zijn volk en zijn gemeente.

Wij handelen dus ook nu in dit stukje over de Zaligmaker als de grote leeraar der kern, groter dan Mozes, of enig ander leeraar vroeger en later, naar Wie wij moeten horen in alle dingen tot onze Zaligheid dienend.

Handelend over deze profeet, treft het ons, dat zij twee grote dingen, duidelik en luid heeft geleerd, dat alle mensen zondaren zijn en dat allen door hem alleen kunnen worden verlost van de zonde. Zeker niet zo uitdrukkelik als Paulus in de brief aan de Romeinen (Hoofdstuk 3 : 23 : ,,zij hebben allen gezondigd'') heeft Jezus dit gezegd, maar zijn woord tot de rijke jongeling (Matth. 19 : 17) ,,Niemand is zo goed dan Eén, nl. God, drukt dit toch genoeg uit, terwijl Hij in al zijn leeren hiervan uitgaat, dat allen gezondigd hebben

en in Matth. 15 : 19 zegt ,,uit het hart komen voort boze bedenkingen." De algemeenheid der zonde wordt dan ook door Jezus meer als bekend verondersteld, dan wel uitdrukkelik gepredikt, wat ook niet nodig was voor de Joden, die geleerd hadden : het hart der mensen i sboos van zijne jeugd aan."

Heeft nu Christus dit niet zo uitdrukkelik gepredikt, wat ook niet nodi gwas voor de Joden, die geleerd hadden : het hart des mensen is boos van zijne jeugd aan."

Heeft nu Christus dit niet zo uitdrukkeilk geleerd, zoveel te duideliker onderwijst Hij ons, dat Hij alleen ons tot de Vader terug brengt. Ik ben de Weg, de Waarheid en 't leven, niemand komt tot de Vader dan door mij, zo spreekt Hij volgens Joh. 14 :6. Ik ben de deur (Joh. 10 :9) : Ik ben de goede Herder (Joh. 10 : 11). De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken, wat verloren is. Lucas 19 : 10. De zoon der mensen zal den Heidenen overgeleverd worden, en Hij zal bespot worden, en smadelik gehandeld worden en bespogen worden, en Hem gegeseld hebbende, zullen zij Hem doden. Lucas 18 : 32. En aan de avond voor zijn dood verklaart Hij bij de instelling van het Avondmaal, dat Zijn lichaam gebroken en zijn bloed vergoten wordt voor velen, tot vergeving der zonden. Matth. 26 : 28. Zoals Jezus gesproken heeft, sprak nooit een ander profeet of Godsdienststichter.

Jezus is dus, de van God verwekte profeet, naar wie wij moeten horen. Wie moeten naar Hem horen ? De gehele wereld, en daarom moet dan ook Zijn Evangelie gebracht worden aan alle volkeren, hun tot een getuigenis. Hij is de Enige Zaligmaker onder de hemel, voor Jood en Heiden. Zo rust dan op de Kerk de verplichting om overal te prediken of te doen prediken, dat er geen andere Heliand is. De Kerk, die dit verzuimt, is ontrouw aan hare roeping.

Naar Hem moeten ook wij horen. Geen mens kan spreken tot het hart, tot het geweten zoals deze profeet en om dus te komen tot kennis der zonde is het nodig, dat wij luisteren naar Hem. Ook verder, nooit heeft een profeet gesproken als Hij tot het hart, tot het geweten het hart van de bedroefde, raad zoekende, en door zondeschuld tot vertwijfeling gebrachte mens als Hij. Eindelik, naar Hem moeten alle zijne discipelen horen, opdat zij weten hoe zij Hem moeten volgen in lijden, strijden, kruisdragen, ten einde ook straks te kunnen overwinnen als Hij. Wie naar Hem hoort, wordt behouden van de zonde, en dan ook als geredde een getuige voor deze profeet.

Ach, of de wereld meer naar Hem had geluisterd. Er zou veel ellende, veel bloedvergieten voorkomen zijn. Want de oorlog, die nu woedt, is veroorzaakt ook hierdoor, omdat men naar deze profeet niet geluisterd heeft.

Och of ook Godskinderen meer naar Hem hadden geluisterd. Zij zouden voorwaar, niet bevrijd zijn gebleven van zijn kruis hem te moeten nadragen, maar zij zouden meer rust en vrede in hunne ziele hebben gehad, dan nu, waar ze zo dikwerf eigenzinnig niet de stem des goeden Herders hebben gevolgd.

Moge het Kerstfeest ons ook opnieuw deze grote profeet doen geboren worden, en wij naar Hem luisteren.

v. B.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

UITKIJK, December, 1915.

Waarde Neef Willem.

De Synode van de Kaapse kerk heeft hare werkzaamheden geëindigd en is weer ontbonden. Zij was de 23e sedert 1824 gehouden.

Het zal elk gelovig christen, al behoort hij of zij ook tot een ander kerkgenootschap grote voldoening geven als hij uit hetgeen in de koeranten is openbaar geworden mag opmerken, dat dit hoogste bestuurslichaam onzer zusterkerk, nog iets meer heeft gedaan, dan wetten maken, verslagen horen, en gelden beheren. De Synode heeft getoond oog en oor te hebben voor de noden des tijds, voor de armen des volks, voor de lijdenden en verdrukten, voor de kranken en gevangenen. Het strekt hun tot eer, dat zij in deze tijd zich niet ontziet, de erkentenis af te dwingen ook van degenen, die buiten haar muren zijn, dat zij in de beste zin des woords een christelike vergadering wil zijn.

Het ligt niet op mijne weg, verslag te doen, wat daar is gesproken en gedaan in die Synode, nog minder om kritiek uit te oefenen over haar werk. Maar ik ben van mening, dat daar enkele besluiten zijn genomen, die onze aandacht ook verdienen. Ik bedoel o.a. het besluit om nog eens het protest te herhalen in de vorige Synode reeds gedaan, tegen het weglaten van de naam Gods uit de Konstitutie van de Unie van Z. Afrika : het besluit om door godsdienst-onderwijs te geven aan aanstaande onderwijzers, te trachten de ontchristeliking van ons volk op de Staatsschool tegen te gaan : het verzoek aan de Regering om de politieke gevangenen los te laten. Wat evenwel m.i. vooral voor ons, als kerk van belang is, is het besluit, om ook uit de kleurlingen, de zogenaamde ,,bruine mensen" jonge mannen op te leiden, tot leeraars voor hun eigen

volk. Reeds heeft de Kaapse kerk haar kweekschool voor haar leeraars, hare instituten tot opleiding van naturellen leeraars voor de naturellen, maar zij heeft begrepen, dat wil zij ook ,,de bruine mensen'' met vrucht bearbeiden voor het Godsrijk, dit dan ook alleen door leeraars uit hun midden kan geschieden en niet door de blanke zendelingen of blanke leeraars.

Ik heb, Neef Willem, in mijn brieven aan U reeds meerder malen er op gewezen, dat de kerk sedert de laatste vijftig jaren meer en meer overtuigd is geworden, dat de christi-anisering der volken moet geschieden niet door Europese zendelingen, maar door de christenen uit die volken zelf. Daarom heeft men dan ook op elk Zendings gebied scholen opgericht, waar inlandse christenen worden opgeleid tot leeraars, die aan hun natie het Evangelie brengen.

Er is in deze zitting van het Parlement, zoals wij lezen in de koeranten verslagen, hartelik gelachen, omdat een der leden had gezegd, dat de Regering ,,de ziel des volks moest verstaan.'' Waarom daarover zo gelachen is, dat Willem verstà ik niet. Ik dacht altijd, dat om een goed regeerder, een goed opvoeder, een goed leeraar, een goed zendeling te zijn, men de ziel van zijn volk, van het kind, van de gemeente, van de Evangeliseren natie moest verstaan. Maar uw oom is ook maar een oude takhaar, die niets weet, zoals de geleerden zeggen en daarom ook verkeerd oordeelt. Maar, Neef, dat of Zuid Afrika niet een beter en gelukkiger volk zou hebben—wanneer de ziel der Afrikaners in de laatste honderd jaar beter was verstaan, is de vaste overtuiging van uw, takhaar oom. Dit, dat een mens, die tot regeren is geroepen, de ziel moet leren verstaan, wie hij regeren moet, zal zeker niet kunnen worden tegengesproken; evenmin kan worden ontkend, dat niemand een volk, een kerk kan verstaan, beter dan een man of vrouw, onder die natie in die kerk groot geworden. Wanneer nu dit zo is, wat moeten we dan denken van onze kerk, die geen poging doet, enkele leeraars, enkele ouderlingen en diakenen, enkele lieve broeders en zusters uitgesloten die wat doen, om door de opleiding van leeraars uit haar midden, de ziel van haar kerkleden beter te doen verstaan. Is het dan ene eigenaardigheid van onze kerk dat zij meent, alleen en uitsluitend te kunnen en te mogen leven, op wat zij óf uit de Kaapse Kerk óf uit Holland kan bijmekaar brengen.

Maar zegt ge misschien, Neef Willem, oom is nu toch onbillik. Hebben we nu niet minstens zes jonge leeraars, die uit de kerk zijn voortgekomen, en doen we niet ons best, om nog meer te krijgen?

't Spijt me, Neef Willem, dat ik moet schrijven dat we er niet meer dan twee hebben, geboren, opgevoed in onze kerk; de andere vier zijn wel Afrikaners en in de kerk gewaardeerd, ook omdat zij ,,de ziel van de Afrikaner'' zeer goed verstaan, maar het zijn niet in de zuivere zin des woords, kinderen onzer kerk. En al zijn nu die vier mannen, die andere broeders leeraars overgekomen uit de Kaapse kerk en uit Holland, nog zo goed, nog zo ijverig, nog zo bemind—heeft de Kaapse kerk besloten: ,,er zullen zijn voor de bruine mensen, bruine leeraars, en wij zullen ze opleiden, laat onze kerk nu ook een gaan tonen,'' **,,er zullen zijn Hervormde leeraars voor de Hervormde kerk in Zuid Afrika en wij zullen ze opleiden.''**

Ik denk Willem, als we dit besluit nemen handelen wij konsekwent. We hebben sedert zes jaar onze koerant, sedert tien jaar eigen almanak, dit jaar verschijnt de eerste Zondagschool-rooster: een catechisatie-boekje en een preekbundeltje is in bewerking: allen voor de kerk, op gedurig vragen daarna—en wij moeten nu ook zien onze eigen zonen leeraars te laten worden.

Als we vragen, waarom wij ze nog niet hebben, dan zegt men, er is geen geld, ons is te arm, te tijden zijn te slecht. Wonderlik, dat men in de Kaapse Synode zo iets niet heeft gehoord? Zijn wij dan alleen arm? hebben wij dan alleen geen geld? is de droogte, de blauw-tong, de paardeziekte, de hagel alléén neergevallen op onze plaatsen, schapen, beesten, pluimvee? Of zijn wij misschien arm, omdat we arm zijn aan geestelike goederen?

Het kan gebeuren, dat ge zegt: Maar oom praat ook altijd over opleiding van leeraars onzer kerk! Ja ge hebt gelijk. Ik was deze week in een smidswinkel, en de smid klopte onbarmhartig met zijn hamer op een stuk ijzer, zo lang, totdat het de vorm van een hoefijzer had. Waarom sloeg hij zo lang? Omdat het nodig was. Nu Willem, ik sla ook zo lang op dit stuk ijzer, omdat het nodig is en ik zal slaan, en hard blijven slaan, totdat onze kerk, evenals de Gereformeerde, de Nederduitse Gereformeerde, de kerk der bruine mensen, de Landing-kerk der Joden, de Grieken, de Roomsen, enz., enz., haar eigen zoons als leeraars heeft.

Uw oom,

SAREL.

GEESTELIK LEVEN OP DE ZENDINGSVELDEN IN EUROPA.

Menigeen zal in deze oorlogs-dagen in de verzoeking komen te menen dat in Europa, nu in de vreselike oorlog, het geestelik leven ook achteruitgaat. Wie dit echter doet, vergist zich zeer. Brengt

de drukking der melk, de boter voort, niet minder brengt de oorlogsdruk ook het betere in de mensen voort.

Wij lezen in de „Schatkamer" een tijdschrift voor de Heilige-dienst onder het hoofd, Zending Mei, 1915.

Ook onder de Zendings gemeentes in de Heiden wereld wordt de vrucht van de oorlog aanschouwd. Het ontbreekt niet aan afval en zedelike afdwalingen, dat zal wel blijken. Maar nu reeds blijkt, dat ook goede vrucht wordt gezien.

Op de Goudkust van Afrika (West Afrika) zijn de zendelingen weggevoerd, maar de gemeenten blijven met innige liefde aan de zendelingn verbonden. In Assam (Engels Indië), zijn de inlandse christenen erg bedroefd omdat zijn sahib, d.i. zendeling is weggevoerd. De zendelingen onder de kols (voor Indië) rekenen er op, dat deze oorlog de christenen onafhankeliker zullen maken. De geldzendingen uit Duitsland zijn gestaakt en de inlandse gemeenten moeten nu hulp zoekende geld bijmekaar brengen. En ze doen het ook.

Zeer merkwaardig is de offervaardigheid van de heiden-christenen. Er komt geen geld uit Europa, ook niet van de Engelse Regering: Uit Voor-Indië meldt de Gosznersche Zending: Tot nu toe betaalde de zendingskas duizenden voor het onderhoud der scholen, nu moet elke **leerling, elke** jongen en elk meisje, **de kostende prijs** betalen voor **kost** en **inwoning** en **onderwijs.** Er is geen twijfel, of de **meesten** zullen deze last aanvaarden. De Rynsche Zending in China maakt gelijke ervaringen: Uit West Indië, uit West-Afrika, uit Voor-Indië, uit China komen ook zulke berichten. Op een zendingsfeest van de Goudkust werd een som van £500 gekollekteerd.

Zelfs op Madagascar waar het Franse (Parijs) Zending genootschap werkt werd de offervaardigheid de Christenen openbaar.

— — — — — —

Is het voor de Afrikaanse christeen niet tot beschaming.

— — — — — —

In het September nummer van hetzelfde Tijdschrift lezen we wat er zo al op Maatschappelik gebied voor de inwendige zending in Duitsland door de Christenen wordt gedaan.

Veel wordt gedaan door de thuis gebleven mannen en vrouwen voor de soldaten in 't veld. Allerlei boeken, traktaatjes enz. worden hen gezonden: vermaning en troost breken zijn er vele. Toen de Nationale Vereniging van Christelike Jongelings verbonden in Julie l.l. in Dresden haar vergadering hield, werd deze bijgewoond door bijna 50 vertegenwoordigers uit alle delen van Duitsland en het eerste waarover gesproken werd, was de arbeid onder de soldaten kort na de verovering van Luik, werd daar het eerste christelike soldaten tehuis geopend. Dit werk werd door de militaire overheid gewaardeerd en gesteund, zodat op 1 Julie l.l. er reeds 56 soldaten tehuizen in Belgie en Frankrijk waren opgericht door de „Nationale Vereniging. Ook op het Oostelik oorlogsveld (Rusland) is dit werk begonnen.—

Waarlik deze berichten stemmen ons blijde, als wij lezen van de arbeid der Duitse christenen voor Koning Jezus, maar aan de andere kant zijn we bedroefd, als we zien, hoe weinig onze kerk doet.

We hebben ledige kerken en ledige pastoriën.

De leden der kerk verlangen vurig naar onderwijs en huisbezoek. Er moest en kon veel meer gedaan worden, maar wie doet het!

Waar zijn de leeraars; waar de helpers; waar de ouderlingen, die hun werk doen?

Waar is het geld voor de hulp aan jonge mannen, voor de kweekschool, voor onze Studenten?

Zullen wij verloren gaan uit gebrek aan geld en offervaardigheid?

Onze Kaapse zusterkerk heeft leeraars, zendelingen, spoorweg-leeraars, Zondagschool-onderwijzers: zij heeft geld, organisatie, kweekschool, opleidingsschool voor zendelingen, scholen voor inboorlingen en kleurlingen en wij?

Och of alle Gods kinderen zich wilden gaan opofferen én werken én geven én bidden:

God heeft de bede dergenen die Hem vrezen nog nooit afgewezen.

V. B.

STUDIEFONDS.

Met hartelike dank voor dit fonds ontvangen van :

N.N. (door Br. Hofland) Dullstroom ...	£1	0	0
Zuster N. S. Nortje (Rooipoort) Zondagschool klasse ...		5	0
Zuster M. Nortje (Rooipoort, Potchefstroom) Zondagschool klasse ...		2	6

Onnodig te schrijven, dat wij ons over deze giften hartelik verblijden, vooral omdat reeds nu kinderen beginnen steentjes aan te dragen voor de bouw der Kerk. Dank lieve kinders.

Van Ermelo ...	£11	5	0
Van Mrs. Pijs, Memel ...	1	0	0
Van Memel (kollekte) ...	2	18	6
Van Marico (kollekte) ...	2	8	1

Wij zijn verblijd maar zien toch nog naar verdere hulp uit.

JAC. VAN BELKUM.
L. E. BRANDT.

KENNISGEVING.

De Zondagschool boekjes met klastlijstjes zullen voor Kerstmis verzonden worden aan de verschillende personen welke besteld hebben. Wegens het beperkt aantal dat gedrukt is, moeten de aanvragen zo spoedig moglik aan Ds. Jac. v. Belkum, Heidelberg, gedaan worden.

GEBOORTE BERICHT.

Op Zondag 5 December werden wij verblijd door de geboorte van een Zoon. Moeder en kind voorspoedig en welvarend.

Ds. en Mevr. L. E. BRANDT.
Pastorie, Johannesburg,
12? Juta Straat.

VERSLAG VAN DE ALG. KASSIER OVER DE MAAND OKTOBER 1915.

Inkomsten.

Saldo		£362 6 0
Alg. Fonds. Bijdragen:		
Gem. Marico (1914)	4 10 0	
Gem. Marico (1915)	1 7 10	
Gem. Middelburg	3 0	
		6 0 10
Almanakken:		
Gem. Marico		5 2 3
Theol. School:		
Gem. Zwartruggens ter uitbetaling		1 0 0
Weduwfonds. Bijdragen:		
Gem. Zwartruggens	3 11 9	
Gem. Marico (1914)	20 2 2	
Gem. Marico (1915)	6 16 2	
Gem. Middelburg	3 17 8	
Gem. Middelburg (Roossenekal)	1 7 0	
		35 14 9
Interest:		
F. G. P. Peters	7 10 0	
J. Mc. Roe	6 2 6	
		13 12 6
Predikants Bijdragen:		
Rek. F. S. du Toit		109 0 0
		£532 16 4

Uitgaven.

Alg. Fonds:	
Bankkosten	8 0
Saldo	£532 8 4
	£532 16 4

L. E. BRANDT,
Voorz. Fin. Commissie.

H. J. TH. W. ROORDA,
Alg. Kassier.